

Keyfiyyətli toxum bol məhsul deməkdir

(Əvvəli 6-ci səhifədə).

Ümumiyyətlə, fermerlər, torpaq mülkiyyətçiləri toxumun səpin keyfiyyətini, təmizliyini, cürcəmə qabiliyyətini, boyatma qüvvəsini, cürcəmə enerjisini, mütləq çəkisini, təsərrüfat yararlığını, xəstəlik və ziyanvericilərdən sirayətlənməməsini müəyyənləşdirmədən, toxum laboratoriyasında analiz edilmədən, onun keyfiyyətini göstərən sertifikat almadan səpin aparmamalıdır. Qeyd etdiyimiz amili nəzərə alıqdən sonra toxumların normasını dəqiq hesablamaq olar.

Fərz edək ki, səpiləcək toxumun təmizliyi 99 faiz, cürcəmə qabiliyyəti 95 faizdir. 1000 ədəd dənin kütləsi 45 qramdır. Bu toxumlardan hektara 4 milyon ədəd cürcəmə qabiliyyətinə malik olanları səpilməlidir. Beləliklə, 1 hektar sahəyə 4 milyon cürcə bilən toxum səpmək üçün 191,4 kq dən götürülməlidir və toxum səpin maşını 191,4 kq səpin normasına nizamlamaq lazımdır. Toxum suvarma şəraitində dayaz, dəmyə ekinçiliyində dərin, nəmlı qata atılmalıdır.

Yadda saxlamaq lazımdır ki, son illər Azərbaycan Respublikasında toxumçuluğun inkişafı ilə bağlı bir çox qanun və normativ hüquqi sənədlər qəbul edilmişdir. "Toxumçuluq haqqında", "Taxıl haqqında" və s. qanunlar bu sahənin hüquqi aspektlərini tənzimləyir. Odur ki, taxılçılıqla məşğul olan ekinçilər qeyd olunan qanunlara ciddi riayət etməlidirlər.

Rafiq ABDULKƏRİMOV,
rayon dövlət toxum müfəttişliyinin rəisi.

«Bakı 2015» Avropa Oyunlarına 6 mindən çox idmançı qatılacaqdır

"Bakı 2015" Avropa oyunlarının açılış mərasimine yarınlıdan bir az çox vaxt qalır. Oyunların əməliyyat Komitəsi bildirib ki, mötəbər yarınlarda 6 mindən çox idmançı 239 medal uğrunda mübarizə aparaçaq. Oyunlarla əlaqə komandaların 3000-dən çox rəsmisinin də ölkəmizə gələcəyi gözlənilir. "Bakı 2015" Avropa Oyunlarına 12 min könüllü cəlb ediləcək. Olimpiya komitəsinin üzvü olan 49 milli komitə oyunlara dəvət edilib.

Yarışlar idmanın 19 növü üzrə ümumiyyətdə 19 arenada keçiriləcək.

Xatırladaq ki, "Bakı 2015" Avropa Oyunlarına 2015-ci ilin 12 iyundan start veriləcək.

"RR-77 Avto klub" ictiyari təşkilatının təşəbbüsü ilə Qəbələ şəhər 1 sayılı tam orta məktəbində yol hərəkəti qaydalarına həsr olunmuş tədbir keçirilmişdir. Tədbirə məktəbin yuxarı sinif şagirdləri qatılmışdır.

Əvvəlcə yol hərəkəti qaydalarına həsr olunmuş video çarx nümayiş olunmuşdur. Tədbirdə iştirak edən Qəbələ rayon Polis Şöbəsi Dövlət Yol Polisi Bölməsinin rəisi polis mayoru Fariz Həsənov "Yol hərəkəti qaydaları haqqın-

müddəaları barədə tədbir iştirakçılara məlumat vermiş, avtomobil sürücülərinin, velosipedçilərin və piyadaların üzərinə düşən vəzifələri izah etmişdir. Rayon po-

Yol hərəkəti qaydalarına eməl etmək vacib məsələdir

da" Azərbaycan Respublikası Qanununun əsas lis şöbəsinin əməkdaşı maylov yol hərəkətində şagirdlərin davranış qay-

dalarından danışmışdır.

Sonda yol hərəkəti ilə əlaqədar şagirdləri məraqlandıran suallara cavab verilmişdir.

Məktəbin direktoru Məhəbbət Rüstəmova bu faydalı tədbirin təşkilatçılarına və iştirakçılara təşəkkürünü bildirmişdir.

"Qəbələ".

Fotolar S. Umuyevindir.

Qripdən necə qorunmalı?

Havalarda tez-tez dəyişməsi ilə bərabər insanın səhhətində də müəyyən problemlər yaranır. Xüsusən də payız mövsümündə. Bir az hava soyulan ki miçənələr asqrımağa və öskürməyə başlayır. Payızın gəlişi qrip xəstəliyinin başlangıcını qoyur.

Bəs insanları qripdən necə qorumaq olar və onunla mübarizədə nələri etməliyik? Qripi önlemək üçün hansı tədbirlər görülməlidir? Niyə havanın soyuması ilə bərabər infeksiyon xəstəliklərin yayılması da artır?

Qrip infeksiyası sentyabr-oktyabr, yeni mövsümün dəyişdiyi aylarda, məktəblərdə dərsler başlandıqdan sonra xüsusi şagirdlərdə artır. Qrip mövsüm dəyişendə daha çox yayılan, yüksək hərarət, əzələ və oynaq ağrıları, baş və boğaz ağrıları, istahsızlıq, gözlərdə qızartı, quru öskürək və həddindən artıq halsızlıqla müşahidə edilən üst tənəffüs yolu infeksiyasıdır. Qrip-qrip virusu tərəfindən yaranan bir xəstəlikdir. Baş ağrısı, titremə və öskürək qripin ilk əlamətlərindəndir. Bəzən, xüsusi şəxslərdə üzərə bulanması, qusma və ishalla müşahidə olunur. Xəstəliyin ömrü böyüklərdə 3-5, uşaqlarda 7 günədək olur.

Qrip virusunun ömrü az olduğu üçün xəstəlik 3-5 gündən çox çekmir. Əger orqanizmdə qripdən başqa digər xəstəlik varsa bu zaman həmin xəstəliyin kəskinləşməsi baş verə bilər. Ona görə də qripə bütün "xəstəliklərin acağı" deyirlər.

Qrip payızın ilk aylarında başlayıb, noyabr-dekabrda artır, aprel-maya qədər davam edir. Əslində qripin mövsümü bəlli deyil. Amma qış aylarında da haçox yayılır. Səbəbi də insanların da haçox qapalı və səx məkanlarda toplu

halda cəmləşməsidir.

Qrip virusu, insandan insana çox asanlıqla tüpürçək damlacıqları, öskürək və asqırıq yolu ilə keçir. Xüsusilə qapalı mühitlər infeksiyanın yayılması üçün uyğun məkanlardır. Ayrıca, qrip olan adamın tutduğu qapı dəstəyi, telefon dəstəyi ilə də keçə bilər. Təyyarə səfərləri ilə də virus bir ölkədən digərinə asanlıqla ötürülməkdir.

Özüneçarə tapanlar üçün məsləhət

Qripə yoluxan zaman şəxsin özünü müalicə üsullarından istifadə etməsi də fayda verə bilər. Məsələn, zoğal, böyürtkən, moruq, gilənar mürəbbələri ile çay içmək təsirli ola bilər. Yaddan çıxarmaq lazımlı deyil ki, özünümüalicə yüngül qrip üçün keçərlidir. Xəstəlik 3-4 gün ərzində yavaşlamazsa, həkimə müraciət etmək lazımdır. Eks halda xəstəlik daha ağır formaya keçə bilər və nəticədə ağıcyərlər, ürək və böyrəklərin fealiyyətində pozulmalar yaranı bilər. Təbii yollarla, təbii bitkilərin köməyi də xəstəliyin qarşısını almaq mümkündür. Bunlardan bir neçəsi daha çox məşhurdur:

- 1 litr suya limon doğrayıb, az miqdarda şeker əlavə edib qaynatmaq lazımdır. Bu şərbətin qəbulu qripə mübarizə üçün çox xeyirlidir.

- Soğanın suyunu bir çay stəkanı su və bir qəşiq balla qarışdırıb hər gün qəbul etmək qripdən qorunmaq üçün ən təsirli vasitədir.

- Bir stəkan qaynamış südə 5 qram adaçayı əlavə edilir və 6-7 dəqiqə dəmələnilir. Bu içkinin qəbulu da insanı infeksiyon xəstəlikləridən qoruyar.

Qripdən necə qorunmalı?

Qripdən qorunmaq üçün insanlar ilk növbədə C vitamini ilə zəngin olan qidalarda qəbul etməlidirlər. Virusu yolux-

mamaq üçün itburnu, kök, soğan, sarımsaq, apelsin və limonadan da çox istifadə etmək məsləhətdir. Xəstəliyə tutulmayan insanlar isə sadə bir yolla özərini qoruya bilərlər. Küçəyə çıxmamışdan qabaq adı sabundan kiçik bir hissə kəsib qısa müddətə buruna qoymaq qripe qarşı kəskin mübarizə aparır. Xəstəlikdən qorunmaq üçün apteklərdə satılan "Oksalin" mazindan istifadə etmək də məsləhət görülür.

Qrip virusunun orqanizmə daxil olması 5-7 gün ərzində sağalma ilə nəticələnməyinə baxmayaraq, bəzi hallarda qulaq və ağıcyər (sətəlcəm) infeksiyalarına da yol açı bilər.

Sonradan orqanizmdə müxtəlif problemlərin yaranmasının qarşısını almaq üçün qorunmaq çox vacibdir. Bunu üçün həkimlər aşağıdakı məsləhətlərə əməl etməyi tövsiyə edirlər:

Balanslı qidalanma-Orqanizmin zülfalı, yağ, şeker, vitamin ehtiyacı yetərinə təmin olunmazsa, bədənin müqaviməti aşağı düşər və tənəffüs orqanları virusların təsirilə zədələnə bilər. Xüsusi bəslenmə dəyəri aşağı olan, yalançı vitaminlərlə zəngin, yağıdan bol olan əlüstü yeməklərin (hamburger, döner, cız-bız, hazır supalar) həddindən artıq qəbul edilməsi qrip kimi infeksiyon xəstəliklərə tutulmaq üçün açardır. Antibiotik dərman qəbulu həkimin göstərişi ilə qəbul edilə bilər. Qrip əsnasında aspirin istifadə edilməlidir.

Yeterince su içilməli - Tənəffüs orqanları hüceyrələrinin nəmlı olması virus daşıyan damlacıqların təsirinə qarşı müqavimət göstərməyi təmin edir. Buna görə də su içmə ehtiyacının azaldığı qış fəslində daxil olmaqla hər gün 10-12 stekan maye qəbul edilməlidir.

(Ardı 8-ci səhifədə).